

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 658/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpených advokátkou JUDr. Libušou Dočkalovou, Advokátska kancelária, Lachova 32, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 142/2000, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 97/2003, 3 Co 23/2009 a 3 Co 302/2011, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 277/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“, v citáciách aj „navrhovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 142/2000, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 97/2003, 3 Co 23/2009 a 3 Co 302/2011, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 277/2012.

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«Podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky a v zmysle ust. § 49 a nasl. zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov navrhovatelia v 1. - 3. rade (ďalej navrhovatelia) zastúpení právnu zástupkyňou podávajú túto ústavnú sťažnosť:

ktorá sa týka konania v právnej veci navrhovateľov: 1. [REDACTED] (...), 2. [REDACTED] (...), 3. [REDACTED] (...), 4. [REDACTED] (...), 5. [REDACTED] (...) proti odporcom: 1. [REDACTED] (...), správca konkurznej podstaty ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o.(...), 2. TANAX, a.s., Partizánska 73 (od 8.1.2013 aktuálne TANAX, a.s. v konkurze), 957 11 Bánovce nad Bebravou(...), vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod č. k. 19C 142/2000 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 2Co/97/2003, 3Co 233/2009, 3Co/302/2011 a konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č. k. 5Cdo 277/2012.

(...) Sťažnosť smeruje proti Slovenskej republike, zastúpenej Okresným súdom Bratislava I(...), Krajským súdom v Bratislave(...) a Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Navrhovatelia tvrdia, že došlo k porušeniu ich práva:

- garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého každý má právo, aby jeho vec bola prejednaná bez zbytočných prieťahov

- garantovaného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako právo na spravodlivé súdne konanie, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote.

Navrhovatelia sa domáhajú, aby Ústavný súd Slovenskej republiky ich sťažnosti vyhovel a rozhodol o tom, že v ich prípade došlo k porušeniu práva:

- garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého každý má právo, aby jeho vec bola prejednaná bez zbytočných prieťahov

- garantovaného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako právo na spravodlivé súdne konanie, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote,

a preto sa navrhovatelia podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde domáhajú spravodlivého finančného zadošťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy v sume po 30 000 € na tarchu Okresného súdu Bratislava I, Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu SR. Dôvodom požadovanej satisfakcie je predovšetkým dĺžka konania (14 rokov), počas ktorej u navrhovateľov pretrvával stav právnej neistoty, s prihliadnutím na skutkové a právne okolnosti prípadu, majúce dopad do ich osobnej a majetkovej sféry.

Navrhovatelia preto navrhujú, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal uznesením ich sťažnosť na konanie, a aby nálezom rozhodol takto:

Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod č. k. 19C 142/2000 porušil právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 38 ods. 2

Listiny základných práv a slobôd, a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 2Co/97/2003, 3Co 233/2009, a 3Co/302/2011 porušil právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. k. 5Cdo 277/2012 porušil právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 € (slovom tridsaťtisíc euro), ktoré sú mu Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 € (slovom tridsaťtisíc euro), ktoré sú mu Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 € (slovom tridsaťtisíc euro), ktoré sú mu Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Navrhovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 436,27 € (za dva úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia + sťažnosť 419,49 € + režijný paušál 16,78 €), ktoré sú Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet ich právnej zástupkyne advokátky JUDr. Libuše Dočkalovej do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu(...)

Odôvodnenie sťažnosti:

Za účelom rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany navrhovateľa v 1. - 3. rade realizovali svoje právo zaručené ústavou prostredníctvom konania na súde, ktoré smeruje k odstráneniu stavu právnej neistoty. Očakávanie, že sa ich záležitosť bude riešiť bez zbytočných prietahov, sa nenaplnilo, pretože od podania žaloby do právoplatného skončenia konania uplynula doba 14 rokov, ktorá je z hľadiska skutkových a právnych okolností neprimeraná!

Dve určovacie žaloby, ktoré smerovali v rade proti všetkým subjektom, ktoré v časovom slede nadobudli vlastnícke právo k tým istým nehnuteľnostiam, podali navrhovateľa v 1. - 3. rade ako nájomcovia bytov v bytovom dome na [REDAKOVANÉ] ul. č. 14 v Bratislave spolu s ďalšími dvomi účastníkmi na Okresný súd Bratislava I dňa 14.9.2000.

Prvým návrhom zo dňa 14.9.2000, ktorý bol zaevidovaný pod č. k. 19C/142/2000, sa navrhovateľa v 1. - 5. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] domáhali určenia, že :

Kúpna zmluva uzavretá dňa 12.3.1997 medzi spoločnosťou ŽELSTAV A-Z, spol. s r.o., Štefánikova 15, Bratislava, zastúpená správcou konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] a spoločnosťou ARAD, a.s., Martinčekova 17, Bratislava, ktorej predmetom je prevod nehnuteľnosti -bytového domu nachádzajúceho sa na [REDAKOVANÉ] ul. č. 14 v Bratislave, zapísanej na [REDAKOVANÉ] ako parc. č. 172/1 o výmere 157 m², zastavaná plocha, parc. č. 172/2 o výmere 14 m², zastavaná plocha a parc. č. 172/3 o výmere 253 m², v k. ú. [REDAKOVANÉ], je neplatná.

Druhým návrhom zo dňa 14.9.2000, ktorý bol zaevidovaný pod č. k. 21C/141/2000, sa navrhovateľa v 1.-5. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] domáhali určenia, že :

1. Kúpna zmluva uzavretá medzi spoločnosťou ARAD, a.s. Martinčekova č. 17, Bratislava(...) a [REDAKOVANÉ] s manž. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], ktorá nadobudla účinnosť dňa 18.6.1998 a ktorej predmetom bol prevod 1/3-vého podielu k nehnuteľnosti - bytového domu nachádzajúceho sa na ul. [REDAKOVANÉ] č. 14 v Bratislave, zapísanej na [REDAKOVANÉ] ako parc. č. 172/1 o výmere 157 m², zastavaná plocha, parc. č. 172/2 o výmere 14 m², zastavaná plocha, parc. č. 172/3 o výmere 253 m², zastavaná plocha, k. ú. [REDAKOVANÉ], je neplatná.

2. Kúpna zmluva uzavretá medzi spoločnosťou TATRA SIPOX, a.s. Partizánska 73, Bánovce nad Bebravou(...) a spoločnosťou COLDEN REAL SLOVAKIA, a.s. Červeňova 28, Bratislava(...), ktorá nadobudla účinnosť dňa 9.8.2000, ktorej predmetom bol prevod 2/3-vého podielu k nehnuteľnosti - bytového domu nachádzajúcom sa na ul. [REDAKOVANÉ] č. 14 v Bratislave, zapísanej na [REDAKOVANÉ] ako parc. č. 172/1 o výmere 157 m², zastavaná plocha, parc. č. 172/2 o výmere 14 m², zastavaná plocha, parc. č. 172/3 o výmere 253 m², zastavaná plocha, k. ú. [REDAKOVANÉ], je neplatná.

Vo veci vedenej pod č. k. 21C/141/2000 bolo konanie Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.1.2004 prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej pod č. k. 19C/142/2000.

Vo veci vedenej pod č. k. 19C/142/2000 Okresný súd Bratislava I rozhodol Rozsudkom spis, zn. 19C 142/00-96 zo dňa 5.12.2002 tak, že návrh sa zamietá.

Krajský súd v Bratislave Rozsudkom spis. zn. 2Co 97/03-131 zo dňa 25.2.2004 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa (19C 142/00-96 zo dňa 5.12.2002) sa potvrdzuje.

Na podnet navrhovateľov 1.-3. rade podal generálny prokurátor na Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie zo dňa 1.3.2005 proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 5. decembra 2002 č. k. 19C 142/00-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2004 č. k. 2Co 97/03-131 s tým, že navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru bol nimi porušený zákon. Poukázal na to, že súdy sa neriadili ustanoveniami právnych predpisov, a to konkrétne ust. § 3 ods. 1 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení do 31.5.1998, ust. § 27 ods. 1, 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (v znení do 31. januára 1998), § 2 OSP, § 80 písm. c) OSP, § 159 ods. 2 OSP, § 167 ods. 2 OSP, § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení do 29. júla 1997), § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru okresný aj krajský súd pochybili v tom, ako vyhodnotili naliehavý právny záujem navrhovateľov na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a nestotožnil sa s ich závermi, že navrhované určenie neplatnosti kúpnej zmluvy by na postavení navrhovateľov nič nezmenilo. Výslovne uviedol, že k porušeniu zákona došlo tým,

že kúpna zmluva bola uzatvorená bez súhlasu súdu a za podmienok stanovených, čo sú zákonné podmienky uvedené v § 27 ods. 2 zákona č. 328/1991 Z. z.

Na základe mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora Najvyšší súd SR preskúmal oba napadnuté rozsudky, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné. Rozsudkom spis. zn. 4M Cdo 4/2008 zo dňa 28.2.2007, zrušil obidva rozsudky, a to rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 11.9.2002 č. k. 19C 142/00-96 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.2.2004 sp. zn. 2Co/97/03 a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Poukázal na chybu v označení rozsudku Okresného súdu Bratislava I, ktorú si osvojil okresný súd, krajský súd aj generálny prokurátor s tým, že správny dátum vyhlásenia rozsudku je 11.9.2002 a nie 5.12.2002. V odôvodnení konštatoval viaceré nedostatky týkajúce sa konania. Okrem iného aj, že prvostupňový súd nevyzval navrhovateľov na odstránenie nedostatku žaloby, teda na zosúladenie jej petitu s obsahom a toto pochybenie neodstránil ani odvolací súd, ďalej na nejednoznačné označenie odporcu v 1. rade.

V odôvodnení Rozsudku NS SR spis. zn. 4M Cdo 4/2005 zo dňa 28.2.2007 dovolací súd zaujal stanovisko k opodstatnenosti dovolania ohľadom naliehavého právneho záujmu žalobcov na určenie vlastníckeho práva ŽELSTAVU a platnosti kúpnej zmluvy z 12.3.1997, ktorá má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k požadovanému určení. Výslovne uvádza, že: „Aj podľa názoru dovolacieho súdu naliehavý právny záujem žalobcov na určenie vlastníckeho práva obchodnej spoločnosti ŽELSTAV k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom predaja podľa kúpnej zmluvy z 12.3.1997 je daný a vyplýva z existencie ich nájomného vzťahu k bytom v bytovom dome, pokiaľ tento vzťah trvá, a z podmienok, ktoré boli určené pre predaj bytových domov patriacich do podstaty ŽELSTAVU ako úpadcu uznesením Krajského súdu v Bratislave z 21.1.1998 č. k. 38 K 111/95-1804.“ Dovolací súd sa taktiež stotožnil aj s názorom generálneho prokurátora o neplatnosti kúpnej zmluvy z 12.3.1997 pre jej rozpor so zákonom, a to konkrétne s ust. § 27 ods. 2 veta prvá zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom v čase jej uzavretia.

Po zrušení napadnutých rozsudkov sa vec vrátila na Okresný súd Bratislava I, a vtedy navrhovatelia v 1. - 3. rade podaním zo dňa 17.10.2008 doplnili svoj návrh o ďalších účastníkov na strane odporcu. Okresný súd Bratislava I Uznesením spis. zn.

19C/142/2000-222 zo dňa 1 1.12.2008 rozhodol, že nepripúšťa, aby do konania na strane odporcu pristúpili ďalší účastníci: GOLDEN REAL SLOVAKIA, a.s. Červeňova 28, Bratislava(...) a [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED]. Krajský súd v Bratislave Uznesením spis. zn. 3Co 233/09-239 zo dňa 15.10.2009 v tejto časti napadnuté rozhodnutie potvrdil. To znamená, že okruh účastníkov zostal nezmenený a nedošlo ani ku spojeniu vecí. Krajský súd v Bratislave sa stotožnil s odôvodnením uznesenia Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 19C/142/2000-222 zo dňa 11.12.2008. V tomto rozhodnutí však Okresný súd Bratislava I, berúc do úvahy nadväzujúce konanie vedené pod spis. zn. 21C 141/2000, nepovažoval za opodstatnené pripúšťať do konania vstup ďalších účastníkov na strane odporcu, pretože by išlo o ďalšie predlžovanie konania za stavu, keď navrhovatelia majú záujem na čo najskoršom vyriešení ich bytovej otázky odpredajom bytov spornej nehnuteľnosti.

Po vrátení veci na Okresný súd Bratislava I navrhovatelia v 1. - 3. rade na základe Uznesenia spis. zn. 19C 142/2000-169 zo dňa 9.4.2008, ktorým Okresný súd Bratislava I uložil navrhovateľom, aby nesprávne podanie zo dňa 14.9.2000 opravili v lehote 10 dní podľa záverov dovolacieho súdu č. k. 4M Cdo 4/2005 zo dňa 28.2.2007, podaním zo dňa 7.5.2008 doplnili svoj návrh v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR. Na základe vykonaného dokazovania Okresný súd Bratislava I rozhodol vo veci Rozsudkom spis. zn. 19C 142/2000-308 zo dňa 15.12.2010. S poukazom na rozsudok dovolacieho súdu dospel k záveru, že kúpna zmluva zo dňa 12.3.1997 je neplatná pre jej rozpor so zákonom, a to konkrétne s ust. § 27 ods. 2 veta prvá zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom v čase jej uzavretia, čo má za následok, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je ich pôvodný vlastník ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o., Štefánikova 15, 814 19 Bratislava(...), a návrhu navrhovateľov v 1. - 3. rade ohľadom určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na [REDACTED] k. ú. [REDACTED] vyhovel.

Proti tomuto rozsudku, ktorý bol právnenému zástupcovi odporcu v 2. rade doručený dňa 17.1.2011, podal odporca v 2. rade odvolanie zo dňa 1.2.2011.

Rozsudkom spis. zn. 3Co/302/201 1-386, 1011899515. zo dňa 8.3.2012, Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľov: 1. [REDACTED](...), 2. [REDACTED] (...), 3. [REDACTED](...), zast. JUDr. Libuša Dočkalová, advokátka, AK

Lachova 32, Bratislava, proti odporcom: 1. [REDACTED], správca konkurznej podstaty ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o., Štefánikova 15, Bratislava so sídlom Záhradnícka 41, Bratislava, 2. TANAX, a.s. Partizánska 73, Bánovce nad Bebravou, zast. JUDr. Dušan Repák, advokát, Krížna 47, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie odporcu v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č. k. 19C/142/2000-308 zo dňa 13.12.2010 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti mení tak, že žaloba sa zamietá a navrhovateľov zaviazal na náhradu trov konania. Nielenže vyšlo najavo, že vec bola pridelená do nepríslušného senátu 3Co, ale tento senát neskoro reagoval na toto zistenie. Námietku ohľadom nesprávneho zápisu predmetnej veci do oddelenia 3Co vzniesol až po štyroch mesiacoch od jej nápadu dňa 21.7.2011 a následne vec prejednal a rozhodol. Nedodržanie lehoty (20 dní) na reklamáciu nesprávneho zápisu konštatovala predsedníčka krajského súdu vo svojej odpovedi zo dňa 24.11.2011 adresovanej predsedníčke senátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky Rozsudkom spis. zn. 5Cdo 277/2012 zo dňa 24.11.2014, doručeným na Okresný súd Bratislava I dňa 27.11.2014, na dovolanie navrhovateľov v 1. - 3. rade (zo dňa 7.6.2012) rozhodol tak, že dovolanie sa zamietá, odporcovi 1. sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva a navrhovatelia v 1. - 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi 2. náhradu trov dovolacieho konania v sume 78,44 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Dušana Repáka, advokáta so sídlom v Bratislave, Krížna 47, do 3 dní. **Rozsudok bol právnej zástupkyňi navrhovateľov v 1. - 3. rade doručený dňa 9.12.2014.**

Pri začatí súdneho konania pred štrnástimi rokmi navrhovatelia v 1. - 3. rade boli v podstate ešte v produktívnom veku (64 r, 55 r, 59 r) a ich naliehavý právny záujem na riešení bytovej situácie bol daný. Od roku 1987 sú riadnymi užívateľmi bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome na [REDACTED] ul. č. 14 v Bratislave, ktorý postavilo na svoje náklady Železničné staviteľstvo Bratislava, š.p. pre svojich zamestnancov, na čom boli dokonca pracovne, a teda i osobne zainteresovaní. O kúpu svojich bytov prejavili záujem hneď po privatizácii štátneho podniku v januári 1992, avšak obchodná spoločnosť ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o., ako jeho právny nástupca, na ich žiadosti nereagovala. Ani po vyhlásení konkurzu na ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o., Štefánikova 15, Bratislava, zastúpeného

správcom konkurznej podstaty [REDACTED], im nebolo umožnené si byty, v ktorých bývajú, odkúpiť do osobného vlastníctva na rozdiel od všetkých ostatných bývalých zamestnancov štátneho podniku, ktorí si odkúpili byty v bytových domoch na ul. [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] v Bratislave.

Bolo preukázané, že správca konkurznej podstaty sa neriadil vydanými uzneseniami Krajského súdu v Bratislave, nakoľko celý bytový dom na [REDACTED] ul. č. 14 v Bratislave, ktorý je v kúpnej zmluve označený ako stavba - bytový dom, predal kúpnu zmluvou zo dňa 12.3.1997 obchodnej spoločnosti ARAD a.s., Martinčekova 17, Bratislava(...) Následne ARAD, a.s uzavrela dňa 9.3.1998 kúpnu zmluvu podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka a na kupujúceho [REDACTED] a [REDACTED] previedla 1/3 predmetnej nehnuteľnosti. ARAD, a.s. už v súčasnosti neexistuje. Uznesením valného zhromaždenia dňa 7.10.1999 došlo k jeho zlúčeniu so spoločnosťou TATRA SIPOX a.s., Partizánska 73, Bánovce nad Bebravou(...), ktorá v súčasnosti podniká pod obchodným názvom TANAX, a.s., Partizánska 73, 957 11 Bánovce nad Bebravou(...) a od 8.1.2013 je v konkurze. Navrhovatelia v 1. - 3. rade od začiatku konania preukazovali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v prospech ŽELSTAV, A-Z, spol. s r.o., na tom základe, že bez tohto určenia nebudú môcť nikdy získať svoje byty do osobného vlastníctva za rovnakých podmienok ako ostatní nájomcovia bytov v rámci konkurzu.

Neskôr, v závislosti na stanovisku generálneho prokurátora SR a rozhodnutia NS SR rástla nádej navrhovateľov na spravodlivé usporiadanie bytových pomerov. V súčasnosti sú všetci traja starobnými dôchodcami (78 r, 69 r, 73 r), ktorí sú zlomení, sklamaní a nešťastní, pretože na rozdiel od 90 % slovenskej populácie stále bývajú len v prenajatom byte, odkúpiť byt do osobného vlastníctva im nebolo umožnené a ich postavenie je v súčasnosti veľmi neisté. Navyiac sa táto situácia negatívne podpísala aj na ich zdravotnom stave, všetci traja trpia viacerými závažnými ochoreniami, ktoré si u niektorých vynútili dočasnú hospitalizáciu v nemocnici. Počas dlhotrvajúceho súdneho konania boli permanentne vystavení stresu, keďže museli čeliť aj tlaku spoluvlastníkov bytového domu, ktorí ich chceli z bytov vystahovať. Títo im dali výpoveď z nájmu bytu už v júli 2004, v ktorej ich upozorňovali, že ak po uplynutí výpovednej lehoty neodovzdajú byt a naďalej v ňom

budú bývať, spoluvlastníci bytového domu budú nútení brániť svoje záujmy všetkými dostupnými právnymi prostriedkami, čo môže v konečnom dôsledku viesť až k ich vystaňovaniu a uloženiu ich vecí do úradnej úschovy, a to všetko výlučne na ich náklady. Po tom, čo navrhovatelia podali na súd žalobu o neplatnosť výpovede, spoluvlastníci bytového domu svoje výpovede stiahli v roku 2006, v dôsledku čoho odpadol predmet sporu. Navrhovateľ v 1. rade však dostal opakovanú výpoveď z nájmu bytu v decembri 2009 z dôvodu, že ako nájomca zvlášť hrubo porušuje svoje povinnosti vyplývajúce z nájomného vzťahu. Vo veci nebolo rozhodnuté, konanie je prerušené.

Navrhovatelia majú za to, že dĺžka celého súdneho konania je neúmeraná požiadavkám kladeným na spravodlivé súdne konanie, čo má za následok dlhodobé pretrvávanie stavu právnej neistoty. Tri odvolacie konania na krajskom súde trvali asi tri roky, a na najvyššom súde prvé dovolacie konanie trvalo asi dva roky a druhé vyše dva a pol roka. Je nesporné, že významnú úlohu pri posudzovaní dĺžky konania zohráva v tomto smere aj otázka právneho posúdenia uplatneného nároku. Keby všeobecné sudy hneď na začiatku zdieľali ten istý právny názor, ktorý neskôr vyslovil najvyšší súd v prvom dovolacom konaní, a ktorým sú všetky ostatné sudy viazané, a Okresný súd Bratislava I by spojil dve konania do jedného tak, ako navrhovatelia navrhovali, určite by celé súdne konanie netrvalo takto neprimerane dlho a navrhovatelia v 1. - 3. rade by neboli vystavení tlaku aktuálne zapísaných spoluvlastníkov bytového domu. Navrhovatelia v 1. - 3. rade počas celej dĺžky súdneho konania dennodenne prežívali právnu a sociálnu neistotu ohľadom výsledku súdneho konania avšak s nádejou na zlepšenie súčasnej situácie. Dva a pol roka s napätím sledovali konanie na najvyššom súde a očakávali zmenu k lepšiemu, čo sa nestalo, a tento fakt má nepriaznivý dopad do ich sociálnej a materiálnej sféry v jeseni života. Požadované finančné zadosť učinenie je preto z hľadiska skutkových a právnych okolností len symbolickou cenou za neprimeranú dĺžku súdneho konania, na vedenie ktorého vynaložili maximálne úsilie(...)»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 142/2000, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 97/2003, 3 Co 23/2009 a 3 Co 302/2011, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 277/2012.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotného podania sťažovateľov vyplýva, že napadnuté konania boli na okresnom súde, krajskom súde, ale aj na najvyššom súde právoplatne skončené 9. decembra 2014. Sťažovatelia sa napriek tomu na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou až podaním zo 4. februára 2015, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súdoch, ktoré sťažovatelia označili za účastníkov konania, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovatelia sa v predmetnej veci domáhali ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny,

ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označených konaniach pred okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom namietané porušenie práv už netrvalo, a teda bola odstránená ich právna neistota, bolo potrebné ich ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015